

Collegevoorstel

Opgesteld door: P. Brouwer
Datum: 8 maart 2016
Sector/team/teamonderdeel: BO Bestuurszaken
Telefoonnummer: 06-31997529

Onderwerp: Opvang asielzoekers

Programma: Bestuurskracht en bestuurscultuur

Voorgesteld besluit:

1. Vast te stellen dat het COA kan en wil voldoen aan de op 8 december 2015 gestelde uitgangspunten voor opvang en dat daarom tot samenwerking voor vijf jaar kan worden overgegaan;
2. Met het COA een bestuursovereenkomst te sluiten over de opvang van vreemdelingen op het adres Vriezenveenseweg 170, 7602 PV, Almelo;
3. Met het COA een bestuursovereenkomst te sluiten over de opvang van vreemdelingen op het adres Vriezenveenseweg 170A, 7602 PV, Almelo;
4. De raad te informeren door bijgevoegde raadsbrief (Raad - 1603565).

Toelichting voor openbare besluitenlijst:

De gemeente Almelo heeft van het COA het verzoek gekregen de opvangcapaciteit voor asielzoekers uit te breiden. De locatie Vriezenveenseweg 170 te Almelo ("Huize Alexandra") is onderzocht op geschiktheid en het COA voldoet aan de in december 2015 vastgestelde uitgangspunten. Op basis hiervan heeft het college van b en w een bestuursovereenkomst met het COA gesloten over de genoemde locatie voor een periode van vijf jaar. Het gebruik van het AZC op het adres Vriezenveenseweg 170A te Almelo wordt voortgezet. De bestuursovereenkomst voor deze locatie is geactualiseerd.

parafering:

Portefeuillehouder: I.A.M. ten Seldam-Even
--

Afdoening portefeuillehouder: nee

Collegebesluit

Niet-openbaar tot 17 maart 2016, 12.00 uur

Raad

Raadsbrief ter informatie

Bijlagen bij dit collegevoorstel:

- Bestuursovereenkomst Vriezenveenseweg 170 (nevenvestiging "Huize Alexandra") (Intern - 51713)
- Bestuursovereenkomst Vriezenveenseweg 170A ("hoofdvestiging") (Intern - 51714)
- Raadsbrief ter informatie (Raad - 1603565)

Nr. begrotingswijzingen: n.v.t.

Aanleiding en grondslag van de nota

Eind vorig jaar heeft het COA de gemeente Almelo benaderd met de vraag of een uitbreiding van de opvangcapaciteit voor asielzoekers op de locatie Huize Alexandra mogelijk is. Op 8 december 2015 heeft het college besloten (B&W – 1504619) te onderzoeken of Huize Alexandra voldoet om de opvang van asielzoekers in Almelo tijdelijk uit te breiden. In dit besluit heeft het college van b en w de volgende uitgangspunten opgenomen:

- a. de uitbreiding van de opvang eindigt na maximaal vijf jaar;
- b. de groep op te vangen asielzoekers is evenwichtig samengesteld;
- c. de uitbreiding is maximaal 50 % van de huidige opvangcapaciteit;

In het voorstel wordt nader ingegaan op deze uitgangspunten en op de andere onderwerpen die van belang zijn voor de uitbreiding van de opvangcapaciteit.

Relatie met de hoofdpunten uit de Perspectiefnota 2015

Niet van toepassing.

Alternatieven en voorgestelde keuze

De gemeente Almelo wil haar verantwoordelijkheid nemen door mensen in nood te helpen binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft. Het COA komt tegemoet aan de uitgangspunten, waardoor Gemeente Almelo een overeenkomst kan sluiten over de tijdelijke uitbreiding van de opvangcapaciteit.

Almelo geeft hiermee invulling aan het bestuursakkoord, dat tussen Rijk en VNG is gesloten. In dit akkoord is onder meer opgenomen dat alle provincies 2500 extra opvangplaatsen creëren.

Wij verwachten dat Almelo de draagkracht heeft om de opvangcapaciteit met maximaal 50% uit te breiden. Dit baseren wij op:

1. de gesprekken die wij eind oktober 2015 hebben gevoerd met tal van maatschappelijke organisaties;
2. het aantal reacties dat wij ontvingen nadat wij een brief verzonden aan omwonenden over de aankondiging van het onderzoek naar Huize Alexandra en gesprekken met het COA. De reacties waren in aantal beperkt en zowel positief als negatief van aard. Waar dit werd gewenst, zijn wij nader in gesprek gegaan;
3. het feit dat het in Almelo om een uitbreiding van de opvangcapaciteit gaat; de omwonenden zijn bekend met een AZC. Dit is een voordeel ten opzichte van gemeenten waar een nieuw AZC wordt gevestigd.

Overeenkomsten met het COA

De gesprekken met het COA hebben geleid tot overeenstemming over de verhuur van het pand Huize Alexandra (Vriezenveenseweg 170) en over de bestuursovereenkomst om het pand te gebruiken als opvangcentrum. Daarnaast wordt een geactualiseerde bestuursovereenkomst gesloten over de huidige AZC-locatie, ter vervanging van de vorige overeenkomst. In beide overeenkomsten wordt voldaan aan de door het college van b en w op 8 december 2015 vastgestelde uitgangspunten:

- a. de uitbreiding van de opvang duurt maximaal 5 jaar, ingaande op de dag dat de eerste asielzoeker wordt opgevangen;
- b. het COA streeft naar een afgewogen samenstelling van de bewonersgroep voor wat betreft herkomst, geslacht, alleenstaanden en gezinnen. Instroom is daarbij overigens altijd bepalend. In de bestuursovereenkomst is daarnaast opgenomen dat in de twee AZC-locaties gezamenlijk maximaal 120 Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers) worden opgevangen. Dit is hetzelfde maximum als in de huidige AZC-locatie.
- c. De opvangcapaciteit van de huidige locatie is 378 personen. In de twee locaties gezamenlijk worden in de toekomst maximaal 567 personen opgenomen, met andere woorden een uitbreiding van maximaal 50%. Op de locatie Vriezenveenseweg 170 (Huize Alexandra) worden maximaal 80 asielzoekers opgevangen, op de AZC-locatie Vriezenveenseweg 170A maximaal 487.

Huize Alexandra (Vriezenveenseweg 170)

De nieuwe opvanglocatie Huize Alexandra is door de gemeente en door het COA geschikt bevonden als opvanglocatie. In het pand worden maximaal 80 personen opgevangen. Door de inrichting van het pand (eenpersoonskamers) zullen dit vooral alleenstaande (minderjarige) asielzoekers zijn. In het gebouw zijn daarnaast veel "algemene" ruimten, die zullen worden gebruikt onderwijs, recreatie of voor bijvoorbeeld kantoorfuncties of medische voorzieningen.

Met het COA is een huurovereenkomst overeengekomen, die voldoet aan de voorwaarden voor verhuur van maatschappelijk vastgoed, die zijn vastgesteld in de nota Vastgoedbeleid gemeente Almelo. Om de verhuur mogelijk te maken, zal gemeente Almelo als eigenaar van het pand een aantal investeringen moeten doen, bijvoorbeeld om het pand legionellavrij op te leveren. Om deze investeringen te kunnen doen, wordt een separaat voorstel voor een investeringskrediet aan college en raad voorgelegd. De investeringen worden gedekt door de huuropbrengst.

Naast genoemde aanpassingen zullen vergunningen moeten worden aangevraagd om gebruik als opvangcentrum mogelijk te maken.

1. *Omgevingsvergunning om te kunnen afwijken van het bestemmingsplan.*

Op het perceel van Huize Alexander rust nu de bestemming "Maatschappelijk -6". Deze bestemming is expliciet bedoeld voor een internaat. Dit betekent dat het beoogde gebruik (huisvesten van asielzoekers) in strijd is met het bestemmingsplan. Voor het huisvesten van asielzoekers moet worden afgeweken van het toegestane gebruik. Voor het afwijkende gebruik moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Door deze vergunning wordt toestemming verleend voor een ander gebruik dan dat het bestemmingsplan toestaat (afwijken gebruik). Voor deze vergunning geldt de reguliere Wabo-procedure van 8 weken en een bezwaartermijn van 6 weken.

2. *Omgevingsvergunning voor bouwactiviteit.*

Deze vergunning is van toepassing indien er sprake is van bouwkundige aanpassingen, zoals in de constructie of een wijziging in de bestaande brandcompartimentering. Dit is voor zover bekend niet aan de orde. Een uitzondering vormt het hoge hek rond het terrein, dat verlaagd zal worden. Voor het verlagen is een vergunning verplicht.

3. *Gebruiksvergunning in verband met brandveiligheid.*

Er is sprake van een gebruiksvergunning voor huidig gebruik. Voor het toekomstig gebruik, de opvang van asielzoekers, is een nieuwe vergunning nodig. In de terminologie van het Bouwbesluit gaat het hierbij om een *woonfunctie*. Voor een vergunning om het pand te gebruiken voor een woonfunctie geldt de reguliere Wabo-procedure met een termijn van 8 weken (en een bezwaartermijn van 6 weken).

Het COA zal nu eerst het plan verder uitwerken. De verbouwing zal fysiek en procedureel worden voorbereid en dan worden uitgevoerd in Huize Alexandra.

Hoofdvestiging (Vriezenveenseweg 170A)

De panden op het adres Vriezenveenseweg 170A te Almelo worden sinds 1992 gebruikt als opvangcentrum voor asielzoekers. Aangezien de originele bestuursovereenkomst geëindigd is, stellen wij voor een geactualiseerde bestuursovereenkomst te sluiten voor het voortgezet gebruik van dit opvangcentrum. Dit opvangcentrum heeft een opvangcapaciteit van 378 personen. Door het verplaatsen van een aantal functies (kantoor, medische voorzieningen, etc.) naar de nieuwe, tijdelijke locatie op het naastgelegen adres Vriezenveenseweg 170 wordt de opvangcapaciteit op deze locatie tijdelijk (voor een periode van vijf jaar) uitgebreid tot maximaal 487 plaatsen. Voor deze uitbreiding zijn verbouwingen nodig, waardoor de uitbreiding geleidelijk tot stand komt.

Resultaat extern overleg

In het voorstadium is, bij het opstellen van de uitgangspunten voor opvang, overleg geweest met Almelse maatschappelijke organisaties. Na het collegebesluit op 8 december 2015 is over de uitbreiding van de opvangcapaciteit veelvuldig contact geweest met het COA, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Na het besluit van 8 december 2015 zijn de omwonenden geïnformeerd via een brief. De conceptbestuursovereenkomst over Huize Alexandra is besproken met de wijkcommissie Noorderkwartier. In Twente zijn de andere gemeenten via de Regietafel Opvang vluchtelingen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Risico-inventarisatie

Door de uitbreiding van de opvangcapaciteit worden meer asielzoekers opgevangen in Almelo. Het COA is verantwoordelijk voor vrijwel alle kosten die met de opvang van de asielzoekers gepaard gaan. Dit geldt niet voor bepaalde kosten voor het onderwijs aan de minderjarige asielzoekers. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om kosten voor leerlingenvervoer of de handhaving van de leerplicht. De gemeente krijgt een vergoeding voor deze kosten op basis van het Faciliteitenbesluit opvangcentra en de Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers. Het risico bestaat dat de kosten de vergoeding

overstijgen. Hoe groot dit risico is, is moeilijk in te schatten, omdat het aantal leerplichtige kinderen, dat in het AZC verblijft, bepaald wordt door de instroom. In de bestuursovereenkomst is vanwege deze reden opgenomen, dat de gemeente onder voorwaarden kan verzoeken om een extra uitkering.

Preventief toezicht

Er is sprake nu geen sprake van lastenuitzetting, maar later bij de kredietaanvraag voor de benodigde investeringen wel (voorstel volgt nog). Deze uitzetting wordt gedekt door hiermee samenhangende specifieke extra inkomsten. Dit leidt tot een positieve beoordeling in de ambtelijke-pretoets. Het voorstel dient nog wel formeel goedgekeurd te worden door Gedeputeerde Staten.

Afstemming intern

beleidskader / juridisch / HRM / financieel / facilitair/ informatisering

Het voorstel is afgestemd binnen de Taskforce Vluchtelingenopvang en voldoet aan de uitgangspunten die het college van b en w heeft vastgesteld op 8 december 2015.

Intern overleg

Resultaat intern overleg met sectoren / portefeuillehouder

Het voorstel is afgestemd met de sectoren SML, S&E en B&O. De directeur van de sector SML is voorzitter van dit overleg. Afstemming met de portefeuillehouder, wethouder Ten Seldam, heeft geregeld plaatsgevonden.

Overleg met de raad

De afgelopen periode heeft wethouder Ten Seldam vier maal gesproken met de klankbordgroep Vluchtelingenopvang van de raad. De klankbordgroep wordt gevormd door negen raadsleden en is ingesteld op initiatief van het Seniorenoverleg van de raad. De klankbordgroep heeft op 9 maart gesproken over de conceptbestuursovereenkomsten.

Type voorstel(advies): B&W-voorstel standaard

Communicatie

Na het collegebesluit op 8 december 2015, waarin de uitgangspunten voor de tijdelijke uitbreiding van de opvangcapaciteit zijn vastgesteld, zijn omwonenden per brief geïnformeerd over het voornemen om de geschiktheid van Huize Alexandra voor extra opvangcapaciteit te onderzoeken. De brief heeft geleid tot circa 25 (telefonische) reacties.

Na besluitvorming over het huidige voorstel worden de omwonenden en betrokken organisaties (scholen) per brief geïnformeerd, met het verzoek om contact op te nemen met de gemeente als er vragen of opmerkingen zijn. De brief aan de omwonenden wordt van tevoren getoetst bij de wijkcommissie.

Net als na het besluit in december 2015 zal de pers dit besluit worden toegelicht door de portefeuillehouder. Het COA blijft daarnaast de afstemming zoeken met de wijk via de al bestaande klankbordgroep.

In verband met de zorgvuldigheid wordt voorgesteld dit besluit niet openbaar te houden tot 17 maart 2016, 12.00 uur, zodat omwonenden en betrokken organisaties worden geïnformeerd via de brief, zoals benoemd in dit B&W voorstel (B&W – 1604882).